

[Bertel Haarder.]

På min private skriftlige forespørgsel har ministeren venligt bekræftet forholdene uden mindste antydning af blusel eller trang til at ændre derved, hvilket nødvendiggør dette spørgsmål.

Ministeren for kulturelle anliggender *Niels Matthiasens* svar (25/8 76):

Efter indhentet udtalelse fra biblioteksdirektøren skal jeg meddele følgende svar:

Det stillede spørgsmål må antages at være foranlediget af nogle kritiske artikler og svarartikler herpå i tidsskriftet *Bibliotek 70* vedrørende behandlingen af folke- og skolebibliotekernes rådighedssum. Det drejer sig om artikler i følgende numre af tidsskriftet:

Bibliotek 70, nr. 4 i 1976 pg. 83,

Bibliotek 70, nr. 7 i 1976 pg. 158,

Bibliotek 70, nr. 8 i 1976 pg. 178,

Bibliotek 70, nr. 10 i 1976 pg. 219.

I artiklerne er der bl. a. rejst principiel kritik dels af, at ansøgningerne for et givet finansår ikke behandles inden finansårets begyndelse, og af, at midlerne af rådighedssummen udbetales, inden fordelingsudvalget har truffet beslutning om udbetaling, dels af fordelingsudvalgets sammensætning.

Det stillede spørgsmål, der vedrører denne principielle kritik, gør en mere omfattende besvarelse nødvendig.

Om selve lovgrundlaget vedrørende rådighedssummen bemærkes følgende:

I henhold til § 18, stk. 1, i lov om folkebiblioteker tilbageholdes 3,25 pct. af de i henhold til loven beregnede driftstilskud som en rådighedssum til løsning af bibliotekernes fællesopgaver. 80 pct. af rådighedssummen (folkebibliotekernes andel) fordeles af kulturministeren, 20 pct. (skolebibliotekernes andel) af undervisningsministeren.

Hvad angår folkebibliotekernes andel, har ministeren delegeret visse beføjelser til det såkaldte fordelingsudvalg (udvalget til fordeling af folkebibliotekernes rådighedssum).

Folkebibliotekernes rådighedssum udgjorde i 1975-76 ca. 4,5 mill. kr.

Vedrørende spørgsmålet om fordelingsudvalgets forretningsgang bemærkes, at det naturligvis kan være ønskeligt for alle parter, at der inden finansårets begyndelse er truffet afgørelse om tilskuddet til det kommende års virksomhed. Det er dog langt fra altid muligt. Ansøgere som Danmarks Biblioteksforening og Biblio-

tekscentralen afslutter først deres budgetbehandling kort tid før finansårets begyndelse, og den efterfølgende behandling i fordelingsudvalget og ministeriet må derfor nødvendigvis strække sig ind i det finansår, som ansøgningen vedrører. I nogle tilfælde har fordelingsudvalget først ønsket at tage stilling til størrelsen af et tilskud ved finansårets slutning, når et eventuelt underskud kunne dokumenteres regnskabsmæssigt.

Det bør endvidere understreges, at størstedelen af rådighedssummen nu medgår til driften af nogle få store virksomheder, herunder folkebibliotekernes depotbibliotek, bibliotekstilsynets systemafdeling og dele af Bibliotekscentralens virksomhed.

Disse virksomheders relativt permanente karakter fremgår bl. a. af kulturministeriets ikke gennemførte forslag til ændring af folkebiblioteksloven, fremsat i folketingsårene 1972-75, hvor de (bortset fra Danmarks Biblioteksforenings virksomhed) forudsættes videreført med særlig statsstøtte efter det forventede bortfald af rådighedssummen, jfr. f. eks. Folketingstidende 1972-73, tillæg A. sp. 5506, og folketingets forhandlinger sp. 3515.

Det ville under alle omstændigheder være betænkeligt at ophæve eller væsentligt begrænse den hidtidige støtte af rådighedssummen til disse større virksomheder, herunder også Danmarks Biblioteksforening, uden et længere varsel.

Vedrørende udvalgets sammensætning kan jeg oplyse følgende:

Fordelingsudvalget blev oprettet i forbindelse med bibliotekslovrevisionen 1964. I bemærkningerne til lovforslaget hedder det: »Med hensyn til folkebibliotekernes andel overvejer man at delegere beføjelsen til at træffe beslutning om dens anvendelse inden for visse grænser til et udvalg bestående af biblioteksdirektøren som formand og 4 medlemmer, udpeget af biblioteksrådet«.

Hidtil var rådighedssummen blevet fordelt af ministeren efter indstilling fra biblioteksdirektøren, en procedure, som hvert år krævede en omfattende korrespondance mellem bibliotekstilsynet og ministeriet. Med de citerede bemærkninger var der peget på en smidigere arbejdsform, som indebærer, at ministeriet kun behøvede at tage stilling på forhånd til spørgsmålet af principiel karakter.

I skrivelse af 5. april 1965, samtidig med lovens ikrafttræden, foreslog bibliotekstilsynet, at